

Олександр Худенко

кандидат юридичних наук,
асистент кафедри господарського права
та господарського процесу
Інституту права Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна)
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6767-8375>
khudenko@knu.ua

DOI: 10.33498/Юспр-2020-07-057

УДК 346.91

ПРОБЛЕМИ НОРМАТИВНОГО ВИЗНАЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СПОРІВ

АНОТАЦІЯ. Економічні спори – це об’єктивне явище, але погляди юристів та економістів на них не просто різняться, а кардинально не збігаються. Актуальність проблематики нормативного визначення економічних спорів зумовлена очікуваним оновленням економічного законодавства, що повинно стати і новим поштовхом для розвитку процесуального законодавства.

Метою статті є дослідження проблем нормативного визначення економічних спорів, а також формування пропозицій із подолання цих проблем.

Надання Господарському кодексу України означення “помилки”, яка може бути виправлена тільки його скасуванням, є нічим іншим як черговою та нездійсненою обіцянкою владнати всі проблеми сьогодення. Реалізація ініціативи оновлення економічного законодавства не пройде повз господарське процесуальне законодавство, яке і так вже нещодавно зазнало реформування. Відкритим залишатиметься питання можливості застосування існуючої господарської процесуальної форми для вирішення спорів, пов’язаних з економічною діяльністю. Якщо акцент дійсно буде зміщений із правового регулювання господарських відносин на правове регулювання економічних відносин, то існуючі підходи до вирішення господарських спорів будуть здаватися щонайменше застарілими для вирішення економічних спорів. Спори, особливо в значенні правового конфлікту, не можуть вважатися економічною категорією. Тому спір в економіці може розглядатися не через конфлікт, а через помилку, збій, неспроможність ринку виконати свої функції. Економічний спір є набагато ширшим поняттям, ніж господарський спір, а тому просте перейменування усіх господарських спорів на економічні видається помилковим і недалекоглядним.

Пропонується введення у процесуальне законодавство терміна “економічно-правовий спір” у значенні спору, пов’язаного з економічною діяльністю. Визначення поняття економічної діяльності вбачається із майбутнього Економічного кодексу України як певного результату, який досягається внаслідок здійснення відповідної діяльності (як для ринку, так і для його суб’єктів). Наголошується на необхідності розвитку економічного мислення у кожного, хто задіяний у судовому вирішенні економічних спорів.

Ключові слова: економічний спір; економічно-правовий спір; господарський спір; Економічний кодекс України.

© Олександр Худенко, 2020

Регулярне винесення на обговорення питання про “скасування” Господарського кодексу України (далі – ГК України)¹ є маніпуляцією². Немає сумнівів у тому, що ще серйознішою маніпуляцією є подання відповідних законопроектів, які не можуть мати жодних юридичних наслідків і виконують суто інформаційно-пропагандистські завдання³.

Подібні “скасувальні закиди” не є оригінальними і повторюються приблизно кожні 5 років⁴. Запитання “чому так відбувається?” вже давно не потребує відповіді, бо ця відповідь була надана майже 200 років тому:

Коли незнання лежить в основі суспільства і в головах людей панує хаос, закони стають численними: люди чекають всього від законодавчої влади і, коли кожен новий закон стає новою помилкою, люди стають схильними постійно очікувати того, що повинно залежати лише від них самих, від їхньої освіти, від стану їхніх манер. Це і є причиною поганих законів, оскільки вони зроблені для теперішнього часу, а не для майбутнього⁵.

Ніхто вже не вірить, що прийняття будь-яких нових кодексів вирішує проблеми (особливо після Податкового⁶ та Кримінального процесуального кодексів України⁷). Навіть дійсно нові кодекси приймаються під виглядом внесення змін до старих (Господарського процесуального кодексу України (далі – ГПК України), Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАС України))⁸, щоб юридична спільнота не боялася виникнення нових проблем. Цим пояснюється і гальмування прийняття Трудового кодексу

¹ Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 18–22. Ст. 144.

² “Найближчим часом буде підготовлено законопроект про скасування Господарського кодексу”, – член Комітету’ (*Судово-юридична газета*, 05.12.2019) <<https://sud.ua/ru/news/publication/156135-paublizhchim-chasom-bude-pidgotovleno-zakonoproekt-pro-skasuvannya-gospodarskogo-kodeksu-chlen-komitetu>> (дата звернення: 15.06.2020).

³ Проект Закону про внесення змін і доповнень до деяких законів України з метою вдосконалення цивільного законодавства від 19 грудня 2019 р. № 2635 <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=67704> (дата звернення: 15.06.2020).

⁴ ‘В Мін’юсті презентували ініціативу скасування Господарського кодексу’ (*Міністерство юстиції України*) <<https://minjust.gov.ua/news/ministry/v-minyusti-prezentuvai-initsiativu-skasuvannya-gospodarskogo-kodeksu-22272>> (дата звернення: 15.06.2020); С Богачов та Р Джабраїлов, ‘Замах на Господарський кодекс загрожуватиме руйнуванням соціальних гарантій’ (2008) 210 *Голос України* <<https://www.golos.com.ua/article/180872>> (дата звернення: 15.06.2020); О Ющик та В Ільющенко, ‘Господарський кодекс України: реальність чи видимість?’ (2005) 9 *Віче* 59–61.

⁵ *Dictionnaire général et raisonné de législation, de doctrine et de jurisprudence en matière civile, commerciale, criminelle, administrative et de droit public: période de 1790 à 1835 (Partie Supplémentaire: période de 1834 à 1842)*, t 5 (Par A Dalloz, Bureau de la Jurisprudence Générale 1841) 630.

⁶ Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 13–14. Ст. 112.

⁷ Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–10. Ст. 88.

⁸ Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 3 жовтня 2017 р. № 2147-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 48. Ст. 436.

України (проектів якого більше, ніж достатньо), бо найголовніші проблеми трудових відносин закладені не в законодавстві.

Навряд чи ГК України у тому вигляді, в якому він був прийнятий, міг вирішити всі проблеми та не додати нових. Так само як і Цивільний кодекс України (наприклад, довірча власність)⁹, Кримінальний кодекс України (наприклад, конкуренція норм)¹⁰ та будь-які інші кодифікації чи закони, які приймалися до та були прийняті після.

Тому надавати ГК України означення “помилки”, яка може бути виправлена тільки його скасуванням, є нічим іншим як черговою та нездійсненою обіцянкою владнати всі проблеми сьогодення.

Кодекс майбутнього представники господарсько-правничої науки проєктують по-різному. Багато вчених все ж схиляються до “Економічного кодексу України” та одногосно пропонують його розробляти вже з урахуванням очікуваних тенденцій європейського та загальносвітового регулювання економічної діяльності¹¹.

Очевидно, що реалізація подібної ініціативи не пройде повз господарське процесуальне законодавство, яке і так вже нещодавно зазнало реформування¹². Відкритим залишатиметься питання можливості застосування існуючої господарської процесуальної форми для вирішення спорів, пов’язаних з економічною діяльністю. І це питання не можна буде закрити звичайною словозміною: ‘слово “господарський” у всіх відмінках замінити словом “економічний” у відповідних відмінках’¹³.

Якщо акцент дійсно буде зміщений із правового регулювання господарських відносин на правове регулювання економічних відносин,

⁹ Цивільний кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40–44. Ст. 356.

¹⁰ Кримінальний кодекс України: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25–26. Ст. 131.

¹¹ О Бринцев, ‘Мета і принципи рекодифікації економічного законодавства України’ в *Реформування господарського законодавства України: збірник тез і матеріалів учасників круглого столу* (2016) 26–30; В Щербина, ‘До питання щодо рекодифікації цивільного законодавства’ (2019) 246 *Голос України* <<https://www.golos.com.ua/article/325640>> (дата звернення: 15.06.2020); В Резнікова, ‘Чому наслідком скасування ГК може стати примусова ліквідація сотень тисяч суб’єктів господарювання (бесіду вела Наталя Мамченко)’ (*Судово-юридична газета*, 22.12.2019) <<https://sud.ua/ru/news/publication/157399-chomu-naslidkom-skasuvannya-gk-mozhe-stati-primusova-likvidatsiya-soten-tisyach-subyektiv-gospodaryuvannya>> (дата звернення: 15.06.2020); І Лукач та В Поединок, ‘Європейська мета Економічного кодексу’ (*Судово-юридична газета*, 03.01.2020) <<https://sud.ua/ru/news/blog/157665-yeuropeyska-meta-ekonomichnogo-kodeksu>> (дата звернення: 15.06.2020); А Захарченко, ‘Руйнування фундаменту: ВР може скасувати ГК й уможливити приховану приватизацію державного та комунального майна’ [2020] 1 (1455) *Закон і Бізнес* <https://zib.com.ua/ua/print/140846-vr-mozhe-umozhlyviti-prihovanu-privatizaciyu-derzhavnogo-ta-_html> (дата звернення: 15.06.2020).

¹² Господарський процесуальний кодекс України: Закон України від 6 листопада 1991 р. № 1798-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 6. Ст. 56.

¹³ Про внесення змін до Закону України “Про арбітражний суд”: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2538-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 40. Ст. 194; Про внесення змін до Арбітражного процесуального кодексу України: Закон України від 21 червня 2001 р. № 2539-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 36. Ст. 188.

то існуючі підходи до вирішення господарських спорів здаватимуться щонайменше застарілими для розв'язання економічних спорів.

Проти використання у законодавстві терміна “економічний спір” вже заперечував О. Бринцев¹⁴. Є. Таликін у категорії “економічний спір” вбачав підміну та множення понять¹⁵. Д. Притика виправдовував відсутність визначення економічного спору у господарському процесуальному законодавстві тим, що ‘поняття “економічні спори” не є правовою категорією’¹⁶.

З останнім поясненням погодитися особливо складно. В економіці термін “спір” зазвичай згадується як спір між економістами, тобто як дискусія або суперечка щодо запропонованої економічної моделі, зроблених припущень чи висновків¹⁷. Також вирішення спорів може згадуватися у контексті діяльності міжнародних економічних організацій¹⁸. Спори, особливо в значенні правового конфлікту, не можуть вважатися економічною категорією.

М. Одинцова взагалі підкреслює, що ‘право оцінюється економістом з точки зору стимулів, які воно створює, а не як механізм вирішення спорів, що характерно для традиційного правознавства’¹⁹. Тому спір в економіці може розглядатися не через конфлікт, а через помилку, збій, неспроможність ринку виконати свої функції.

Правове визначення поняття економічного спору буде так само проблемно зафіксувати в процесуальному законодавстві, як і господарського спору. Спори, віднесені до юрисдикції господарських судів, вже складно назвати господарськими в тому сенсі, що не всі з них виникають при безпосередньому здійсненні чи управлінні господарською діяльністю, а участь у таких спорах беруть не лише суб’єкти господарювання та суб’єкти організаційно-господарських повноважень. Особливо це помітно з закладеного в чинному ГПК України протиріччя у завданні господарського судочинства та предметно-суб’єктній юрисдикції господарських судів.

Якщо завдання господарського судочинства в ст. 2 ГПК України передбачає ‘вирішення спорів, пов’язаних із здійсненням господарської діяльності, та розгляд інших справ, віднесених до юрисдикції господарського суду’, то ст. 20 – розгляд господарськими судами справ у ‘спорах,

¹⁴ О Бринцев, *Правова сутність економічних спорів та способи їх вирішення* (Право 2005) 165–70.

¹⁵ Є Таликін, ‘Формування поняття господарського спору в контексті належної господарської юрисдикції’ (2014) 1 Форум права 467.

¹⁶ Д Притика, *Правові засади організації і діяльності органів господарської юрисдикції та шляхи їх удосконалення* (Ін Юре 2003) 321.

¹⁷ P Krugman and R Wells, *Economics* (3rd ed, Worth Publishers 2012) 41–2.

¹⁸ Ibid 233–4.

¹⁹ М Одинцова, *Економика права: учебное пособие для вузов* (2-е изд, перераб и доп, Юрайт 2020) 16.

що виникають у зв'язку із здійсненням господарської діяльності <...>, та інші справи у визначених законом випадках²⁰.

“Пов’язаність зі здійсненням” ширше за змістом, аніж “виникнення у зв’язку із здійсненням”, оскільки останній варіант передбачає, що господарська діяльність вже здійснювалася, а “пов’язаність” може стосуватися вже не здійсненої, зараз здійснюваної і запланованої для здійснення господарської діяльності. Однак у завданні господарського судочинства також допускається розгляд інших справ, віднесених до юрисдикції господарського суду, від зворотного, і юрисдикційність таких інших справ теж повинна збігатися, тобто бути господарською.

Водночас ч. 1 ст. 20 ГПК України *інші справи у визначених законом випадках* не пов’язує з господарською юрисдикційністю таких справ²¹. Це суттєво ускладнює закріплення у процесуальному законодавстві визначення поняття господарського спору, бо будь-які нормативні критерії господарського спору будуть зведені нанівець віднесенням до юрисдикції господарських судів справ, які за своєю юрисдикційністю не є господарськими.

Також економічний спір є набагато ширшим поняттям, аніж господарський спір. Може скластися ситуація, подібна до “публічності” спорів, коли адміністративні суди перетягували на себе всі справи, в яких брали участь органи державної влади²². Однак на цей раз такою ознакою вже буде “економічність” спорів, тобто їхній економічний характер.

Висновки. Враховуючи зазначене, перейдемо до узагальнення проблем нормативного визначення економічних спорів і запропонуємо певні орієнтири на шляху до їх вирішення:

1. *Економічний і правовий спір*. Визначення економічних спорів не повинно залишатися поза процесуальним законодавством. Ситуація з господарськими спорами, коли законодавці ігнорують юрисдикційність відповідних справ, є неприпустимою для економічних спорів. Вважаємо прийнятним введення у процесуальне законодавство терміна “економічно-правовий спір” на зразок “публічно-правового спору” у п. 2 ч. 1 ст. 4 КАС України²³. При цьому потрібно буде “відсікти” економічну складову з публічно-правових спорів, щоб спори з суб’єктами організаційно-господарських повноважень не наділялися ознаками публічно-правового спору.

2. *Пов’язаність з економічною діяльністю*. Широке трактування економічного спору як “пов’язаного з економічною діяльністю” – це найкращий варіант, щоб прибрати темпоральний фактор здійснення

²⁰ Господарський процесуальний кодекс України (н 12).

²¹ Там само.

²² В Щербина, *Вибране. Збірка статей* (Ліра-К 2015) 424.

²³ Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 6 липня 2005 р. № 2747-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35–36. Ст. 446.

економічної діяльності і не полишати управління, контроль, нагляд за економічною діяльністю тощо. Пов'язаність з економічною діяльністю усуває також питання доречності віднесення до юрисдикції господарських судів (судів, які розглядатимуть економічні спори) справ у справах щодо інтелектуальної власності та приватизації комерційного майна з фізичними особами. Об'єкти інтелектуальної власності, як і приватизовані громадянами нежитлові приміщення, комерціалізуються у процесі здійснення економічної діяльності, а тому спори щодо відповідних об'єктів можуть презюмуватися такими, що зумовлені майбутньою економічною діяльністю.

3. *Зміст економічної діяльності.* При всій самостійності господарського процесуального права напями його подальшого розвитку суттєво залежатимуть від подальшого розвитку економічного законодавства. Визначення поняття економічно-правового спору повинно базуватися на трактуванні економічної діяльності з майбутнього Економічного кодексу України. Вважаємо, економічна діяльність повинна розкриватися не через процес здійснення такої діяльності (як у випадку з господарською діяльністю в чинному ГК України), а через результат, який досягається внаслідок її здійснення (як для ринку, так і для його суб'єктів).

4. *Економічна (не)компетентність.* Хотілось би помилятися у тому, що представники юридичної професії зазвичай не вміють мислити як економісти. Найяскравіше це проявляється тоді, коли судді не переймаються трансакційними витратами при вирішенні спору. Економічне мислення – це значно більше, ніж розуміння правил бухгалтерського обліку. Це знання особливостей маржинального аналізу, функціонування ринку та поведінки його суб'єктів, визначення ефективності та прогнозування впливу прийнятих рішень тощо. Юристи з економічних спорів мають досягти такого рівня розвитку здатності до економічної рефлексії, щоб назавжди вийти за межі поверхнево-побутового сприйняття економічних рішень як “прибуткових” або “збиткових”.

5. *Легкість словозміни.* На жаль, словозміна “господарського” на “економічне” залишається найпростішим і найзручнішим варіантом. Лише колективними зусиллями кожного, хто задіяний у судовому вирішенні економічних спорів, можна буде вивести існуючу господарську процесуальну форму на якісно новий рівень розвитку, передбачуваності та самодостатності.

REFERENCES

Bibliography

Authored books

1. Krugman P and Wells R, *Economics* (3rd edn, Worth Publishers 2012) (in English).
2. Bryntsev O, *Pravova sutnist ekonomichnykh sporiv ta sposoby yikh vyrishennia* [The Legal Essence of Economic Disputes and Ways to Resolve Them] (Pravo 2005) (in Ukrainian).
3. Odincova M, *Jekonomika prava: uchebnoe posobie dlja vuzov* [Economics of Law: Textbook for High Schools] (2nd edn, Jurajt 2020) (in Russian).
4. Prytyka D, *Pravovi zasady orhanizatsii i diialnosti orhaniv hospodarskoi yurysdyksii ta shliakhy yikh udoskonalennia* [Legal Ambush of Organizations and Authorities of the State Jurisdiction and that Way] (In Yure 2003) (in Ukrainian).
5. Shcherbyna V, *Vybrane. Zbirka statei* [Selected. Collection of Articles] (Lira-K 2015) (in Ukrainian).

Dictionaries

6. *Dictionnaire général et raisonné de législation, de doctrine et de jurisprudence en matière civile, commerciale, criminelle, administrative et de droit public: période de 1790 à 1835 (Partie Supplémentaire: période de 1834 à 1842), t 5* (Bureau de la Jurisprudence Générale 1841) (in French).

Journal articles

7. Talykin Ye, 'Formuvannia poniattia hospodarskoho sporu v konteksti nalezhnoi hospodarskoi yurysdyksii' ['Formation of the Concept of Economic Dispute in the Context of Proper Economic Jurisdiction'] (2014) 1 Forum prava (in Ukrainian).
8. Yushchuk O and Iliuchenko V 'Hospodarskyi kodeks Ukrainy: realnist chy vydymist?' ['Economic Code of Ukraine: Reality or Visibility?'] (2005) 9 Viche (in Ukrainian).

Conference papers

9. Bryntsev O, 'Meta i pryntsyipy rekodyfikatsii ekonomichnoho zakonodavstva Ukrainy' ['Purpose and Principles of Recodification of Economic Legislation of Ukraine'] v *Reformuvannia hospodarskoho zakonodavstva Ukrainy: zbirnyk tez i materialiv uchasnykiv kruhloho stolu* ['Reforming the Economic Legislation of Ukraine: a Collection of Abstracts and Materials of the Round Table'] (2016) (in Ukrainian).

Newspaper articles

10. "Naiblyzhchym chasom bude pidhotovleno zakonoproekt pro skasuvannia Hospodarskoho kodeksu", – chlen Komitetu' ["A Bill on the Abolition of the Economic Code will be Prepared in the Near Future", Said a Member of the Committee'] (*Sudovo-iurydychna hazeta*, 05.12.2019) <<https://sud.ua/ru/news/publication/156135-nayblizhchim-chasom-bude-pidgotovleno-zakonoproekt-pro-skasuvannya-gospodarskogo-kodeksu-chlen-komitetu>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).
11. Bohachov S ta Dzhabrailov R, 'Zamakh na Hospodarskyi kodeks zahrozhuie ruinuvanniam sotsialnykh harantii' ['An Attack on the Economic Code Threatens to Destroy Social Guarantees'] *Holos Ukrainy* (2008) 210 <<http://www.golos.com.ua/article/180872>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).
12. Lukach I and Poiedynok V, 'Yevropeiska meta Ekonomichnoho kodeksu' ['European Purpose of the Economic Code'] (*Sudovo-iurydychna hazeta*, 03.01.2020)

- <<https://sud.ua/ru/news/blog/157665-yevropeyska-meta-ekonomichnogo-kodeksu>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).
13. Rieznikova V, 'Chomu naslidkom skasuvannia HK mozhe staty prymusova likvidatsiia soten tysiach sub'ektiv hospodariuvannia (besidu vela Natalia Mamchenko)' ['Why the Abolition of the EC May Result in the Forced Liquidation of Hundreds of Thousands of Business Entities (Interviewed by Natalia Mamchenko)'] (*Sudovo-iurydychna hazeta*, 22.12.2019) <<https://sud.ua/ru/news/publication/157399-chomu-naslidkom-skasuvannya-gk-mozhe-stati-primusova-likvidatsiya-soten-tisyach-subyektiv-gospodaryuvannya>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).
  14. Shcherbyna V, 'Do pytannia shchodo rekodyfikatsii tsyvilnoho zakonodavstva' ['On the Issue of Recoding Civil Law'] (2019) 246 *Holos Ukrainy* <<http://www.golos.com.ua/article/325640>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).
  15. Zakharchenko A, 'Ruinuvannia fundamentu: VR mozhe skasuvaty HK y umozhlyvyty prykhovanu pryvatzatsiiu derzhavnoho ta komunalnoho maina' ['Demolition of the foundation: the VR may abolish the CC and allow covert privatization of state and municipal property'] [2020] 1 (1455) *Zakon i Biznes* <<https://zib.com.ua/ua/print/140846-vr-mozhe-umozhlyviti-prihovanu-privatizaciyu-derzhavnogo-ta.html>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).

Websites

16. 'V Min'iusti prezentuvaly initsiatyvu skasuvannia Hospodarskoho kodeksu' ['The Ministry of Justice Presented an Initiative to Repeal the Economic Code'] <<https://minjust.gov.ua/news/ministry/v-minyusti-prezentovali-initsiatyvu-skasuvannya-gospodarskogo-kodeksu-22272>> (accessed: 15.06.2020) (in Ukrainian).

Oleksandr Khudenko

ISSUES PERTAINING TO NORMATIVE DEFINITION
OF ECONOMIC DISPUTES

ABSTRACT. Economic disputes are an objective phenomenon; however, the views of lawyers and economists on these issues are not just different, but radically diverging. The relevance of the issues pertaining to normative definition of economic disputes stems from the expected update of economic legislation which should also become a new impetus for the development of procedural legislation.

The purpose of the article is to study the issues pertaining to normative definition of economic disputes, and also to formulate proposals for overcoming these problems.

Introducing the definition of "an error" in respect of the Commercial Code of Ukraine, which can only be corrected by its cancellation, is nothing more than another and unrealizable promise to settle all of the problems existing today. Implementation of the initiative to update economic legislation will not pass by commercial procedure legislation, which has already been reformed recently. There is still an open question whether the existing commercial procedure form may be used to resolve disputes relating to economic activity. If the emphasis is indeed shifted from legal regulation of commercial relations to legal regulation of economic relations, then the existing approaches to resolution of commercial disputes will seem at least outdated from the perspective of

resolution of economic disputes. Disputes, especially in the sense of a legal conflict, may not be considered an economic category. Therefore, a dispute in the economy domain may be considered not through the lens of a conflict, but through the lens of an error, a failure, or inability of the market to perform its functions. An economic dispute is a much broader concept than a commercial dispute and, therefore, a mere renaming of all commercial disputes into economic disputes appears to be wrong and short-sighted.

The author suggests that the term “economic law dispute” should be introduced into procedural legislation in the meaning of a dispute related to economic activity. The definition of the economic activity concept is seen from the perspective of the future Economic Code of Ukraine as a certain result achieved following implementation of a relevant activity (both for the market and for its entities). The author emphasizes the need to develop economic thinking in everyone involved in court settlement of economic disputes.

KEYWORDS: economic dispute; economic law dispute; commercial dispute; Economic Code of Ukraine.